

İlgili Kanun / Madde
4857 S. İşK/2

T.C

YARGITAY

9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2021/13222

Karar No. 2022/1173

Tarihi: 26.01.2022

●BELEDİYELERİN YASADAN DOĞAN YETKİLERİNİ KULLANARAK ASIL İŞLERİNİ KURDUKLARI ŞİRKET VEYA ÜÇÜNCÜ KİŞİLERE YAPTIRABİLECEKLERİ

●ŞİRKET HİSSENİN TAMAMININ VEYA BÜYÜK BİR KISMININ BELEDİYEYE AİT OLMASININ TEK BAŞINA ARADAKİ İLİŞKİNİN GEÇERSİZ OLDUĞUNU GÖSTERMEYECEĞİ

ÖZETİ: Mahkemece ve Bölge Adliye Mahkemesince, davahılar arasındaki sözleşmelerin hizmet alımı olarak tanımlanamayacağı, işçi teminine yönelik olduğu, Trabel işçisi olarak çalışan işçilerin işin icrası sırasında talimatları davalı Trabzon Büyükşehir Belediyesinden aldığı, şirket hisselerinin yaklaşık %99'unun belediyeye ait olduğu, Trabel şirketinin üçüncü şahıs olmadığı gerekçeleriyle davalı Belediye ile davalı şirket arasındaki ilişkinin muvazaalı olduğu sonucuna varılmış ise de kanunun vermiş olduğu yetkiye dayanılarak belediye tarafından kurulan şirketlere belediyenin bir kısım işlerinin gördürülmesi işçi teminine yönelik olarak değerlendirilemez.

Şirket hissesinin büyük bir kısmının ya da tamamının belediyeye ait olması tek başına aradaki ilişkinin geçersiz olduğu şeklinde değerlendirilemez. Yine belirtilen yasal düzenlemeler karşısında şirket işçilerinin belediyelerin faaliyet alanındaki işlerde çalıştırılması, bir kısım emir ve talimatları belediye yetkililerinden almaları, belediye işçileri ile benzer işlerde çalıştırılmaları muvazaa kriteri olarak değerlendirilemez.

DAVA: Taraflar arasında görülen dava sonucunda verilen kararın, temyizen incelenmesi taraflar vekillerince istenilmekle, temyiz taleplerinin süresinde olduğu anlaşıldı. Dava dosyası için Tetkik Hakimi tarafından düzenlenen rapor dinlendikten sonra dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

Y A R G I T A Y K A R A R I

Davacı İsteminin Özeti:

Davacı vekili, davacının belirsiz süreli iş sözleşmesiyle Trabzon Büyükşehir Belediyesine ait işyerinde Trabel Gıda Hayvancılık Turizm İnş. Madencilik Temizlik Güvenlik Danışmanlık Hizmetleri Sanayi Tic. A.Ş.'nin işçisi olarak özlük dosyasında belirtilen görevini yerine getirdiğini, davalıdan getirilecek nöbet çizelgelerinde belirtilen biçimde ulusal bayram genel tatil günlerinde çalıştığını, asıl işverenin kendi çalışanlarına imzaladığı sözleşmelerle tanıdığı hakların kendisine de tanınması gerektiği, aksi halde uygulamanın eşit işe eşit ücret ilkesine, İLO sözleşmelerine aykırı olacağını, davacının Ortahisar Belediyesi'ne sözde devredildiğini, dava dışı belediyece kurulan Orbel isimli şirketin taşeron işçisi durumuna getirildiğini, yapılan işlem incelendiğinde işyeri devri koşullarının oluşmadığını, davacının yeni işyerinde önceki ücretini alamadığını, önceki toplu iş sözleşmesine göre tanımlanan haklarından yoksun bırakılarak çalışmaya zorlandığını, yapılan işlemin devir niteliğinde olmadığını, yeni bir iş ilişkisi kurulduğunu ileri sürerek davacının davalı Trabzon Büyükşehir Belediyesi işçisi olduğunun saptanmasıyla, belediye işçilerinin yararlandırıldığı sözleşme ve toplu iş sözleşmeleri uyarınca tanınan haklardan yararlandırılmasını ve fark ücret alacakları ile bir kısım işçilik alacaklarının davalılardan tahsilini talep etmiştir.

Davalıların Cevabının Özeti:

Davalı Belediye vekili, davanın belirsiz alacak davası olarak açılmayacağını, davacının alacaklarının zamanaşımına uğradığını, davacının başlangıçta yüklenici Trabel çalışanı olarak Trabzon Belediyesinde çalışmaktayken, 6360 sayılı yasa gereği Trabzon Belediyesinin Trabzon Büyükşehir Belediyesine dönüştüğünü, merkezde Ortahisar Belediyesi kurulduğunu, Trabzon Büyükşehir Belediyesi, Ortahisar Belediyesi ve Trabel arasında 01/04/2014 tarihinde devir protokolü imzalandığını, kendilerinin asıl işveren, diğer davalının alt işveren olarak bu protokolü imzaladığını, hizmet sözleşmesinin 31/12/2014 tarihine kadar geçerli olacak şekilde Ortahisar Belediyesine devredildiğini, 01/01/2015 tarihinden itibaren davacının dava dışı Ortahisar Belediyesi ve Orbel A.Ş.'de çalışmaya devam ettiğini, davacının devir sonrası iş akdinin devam ediyor olması sebebiyle feshe bağlı alacakları talep edemeyeceğini, davacının yüklenici firma elemanı olduğunu, kendi imzaladığı sözleşme ve toplu iş sözleşmeleriyle tanınan haklar dışında talepte bulunamayacağını belirterek davanın reddini savunmuştur.

Davalı Trabel A.Ş. vekili, talep edilen alacakların zamanaşımına uğradığını, dava dilekçesinin, taleplerin ve harca esas miktarın netleştirilmesi gerektiğini, dava

konusu olayda muvazaa veya hukuksuzluk olmadığını, davacının durumu bilerek kendi iradesi ile sözleşme imzaladığını, 6360 sayılı yasa gereği Ortahisar isimli bir belediye kurulduğunu, bu belediyenin hizmetleri yürütebilmesi için belediye çalışanlarının bir kısmının bu belediyede istihdamı gerektiğini, Trabzon Büyükşehir Belediyesi kendileri ve yeni kurulan bu belediyenin taraf olduğu devir protokolü imzalandığını, davacının iş sözleşmesinde devamlılık olduğunu, sözleşmesinin feshedilmediğini, davacının iş sözleşmesi feshedilmediği için kıdem ve ihbar tazminatı talep edemeyeceğini belirterek davanın reddini savunmuştur.

İlk Derece Mahkemesi Kararının Özeti:

Mahkemece, yapılan yargılama sonucunda yazılı gerekçeyle davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

İstinaf Başvurusu:

İlk Derece Mahkemesinin kararına karşı, taraf vekilleri istinaf başvurusunda bulunmuştur.

Bölge Adliye Mahkemesi Kararının Özeti:

Bölge Adliye Mahkemesince, İlk Derece Mahkemesi kararının usul ve esas yönünden hukuka uygun olduğu gerekçesiyle, istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiştir.

Temyiz:

Karar, taraf vekilleri tarafından temyiz edilmiştir.

Gerekçe:

1- Dosyadaki yazılara toplanan delillerle kararın dayandığı kanuni gerektirici sebeplere göre, davacının tüm, davalıların aşağıdaki bendin kapsamı dışında kalan temyiz itirazları yerinde değildir.

2- Taraflar arasındaki temel uyuşmazlık, asıl-alt işveren ilişkisinin kanuna uygun kurulup kurulmadığı ve muvazaaya dayanıp dayanmadığı noktasında toplanmaktadır.

Dosya kapsamına göre, davacının davalılar arasındaki hizmet alım sözleşmesi kapsamında, davalı Trabel A.Ş.' nin işçisi olarak davalı Trabzon Büyükşehir Belediyesi'ne ait işyerinde çalışmakta iken 01.04.2014 tarihinde Trabzon Büyükşehir Belediyesi, Ortahisar Belediyesi ve Trabel A.Ş. arasında imzalanan sözleşme devir protokolüne göre çalışmasının Ortahisar Belediyesinde devam ettiği anlaşılmaktadır. Davacının talebi, davalılar Trabzon Büyükşehir Belediyesi ve Trabel A.Ş. arasındaki ilişkinin muvazaalı olduğunun ve davacının baştan itibaren davalı Trabzon Büyükşehir Belediyesi'nin işçisi olduğunun tespiti ile bir kısım fark alacaklarının hüküm altına alınmasına yöneliktir.

Mahkemece ve Bölge Adliye Mahkemesince, davalılar arasındaki sözleşmelerin hizmet alımı olarak tanımlanamayacağı, işçi teminine yönelik olduğu, Trabel işçisi olarak çalışan işçilerin işin icrası sırasında talimatları davalı Trabzon Büyükşehir Belediyesinden aldığı, şirket hisselerinin yaklaşık %99'unun belediyeye

ait olduğu, Trabel şirketinin üçüncü şahıs olmadığı gerekçeleriyle davalı Belediye ile davalı şirket arasındaki ilişkinin muvazaalı olduğu sonucuna varılmış ise de kanunun vermiş olduğu yetkiye dayanılarak belediye tarafından kurulan şirketlere belediyenin bir kısım işlerinin gördürülmesi işçi teminine yönelik olarak değerlendirilemez.

5393 sayılı Belediye Kanununun 67. maddesine göre,“ Belediyede belediye meclisinin, belediyeye bağlı kuruluşlarda yetkili organın kararı ile park, bahçe, sera, refüj, kaldırım ve havuz bakımı ve tamiri; araç kiralama, kontrollük, temizlik, güvenlik ve yemek hizmetleri; makine-teçhizat bakım ve onarım işleri; bilgisayar sistem ve santralleri ile elektronik bilgi erişim hizmetleri; sağlıkla ilgili destek hizmetleri; fuar, panayır ve sergi hizmetleri; baraj, arıtma ve katı atık tesislerine ilişkin hizmetler; kanal bakım ve temizleme, alt yapı ve asfalt yapım ve onarımı, trafik sinyalizasyon ve aydınlatma bakımı, sayaç okuma ve sayaç sökme-takma işleri ile ilgili hizmetler; toplu ulaşım ve taşıma hizmetleri; sosyal tesislerin işletilmesi ile ilgili işler, süresi ilk mahallî idareler genel seçimlerini izleyen altıncı ayın sonunu geçmemek üzere ihale yoluyla üçüncü şahıslara gördürülebilir”.

5393 sayılı Kanun’un 70. maddesinde ise, “Belediye kendisine verilen görev ve hizmet alanlarında, ilgili mevzuatta belirtilen usullere göre şirket kurabilir” düzenlemesi yer almaktadır.

Benzer şekilde 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu’nun 26. maddesinde ise, “Büyükşehir belediyesi kendisine verilen görev ve hizmet alanlarında, ilgili mevzuatta belirtilen usullere göre sermaye şirketleri kurabilir. Genel sekreter ile belediye ve bağlı kuruluşlarında yöneticilik sıfatını haiz personel bu şirketlerin yönetim ve denetim kurullarında görev alabilirler. Büyükşehir belediyesi, kendine ait büfe, otopark ve çay bahçelerini işletebilir; ya da bu yerlerin belediye veya bağlı kuruluşlarının % 50’sinden fazlasına ortak olduğu şirketler ile bu şirketlerin % 50’sinden fazlasına ortak olduğu şirketlere, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine tabi olmaksızın belediye meclisince belirlenecek süre ve bedelle işletilmesini devredebilir”. düzenlemesi yer almaktadır.

Şirket hissesinin büyük bir kısmının ya da tamamının belediyeye ait olması tek başına aradaki ilişkinin geçersiz olduğu şeklinde değerlendirilemez. Yine belirtilen yasal düzenlemeler karşısında şirket işçilerinin belediyelerin faaliyet alanındaki işlerde çalıştırılması, bir kısım emir ve talimatları belediye yetkililerinden almaları, belediye işçileri ile benzer işlerde çalıştırılmaları muvazaa kriteri olarak değerlendirilemez.

Davalı Belediye ile davalı Trabel şirketi arasındaki ilişki geçerli olduğundan davacının davalı belediyenin taraf olduğu Toplu İş Sözleşmesinden yararlanması mümkün değildir.

Davacının Toplu İş Sözleşmesinden kaynaklanan fark alacaklara ilişkin talebin reddine karar verilmesi gerekirken kabulüne karar verilmesi hatalıdır.

SONUÇ:

Temyiz olunan İlk Derece Mahkemesi kararının ve bu karara karşı istinaf başvurusunu esastan reddeden Bölge Adliye Mahkemesi kararının, yukarıda yazılı sebepten dolayı **BOZULARAK ORTADAN KALDIRILMASINA**, dosyanın kararı veren İlk Derece Mahkemesine, bozma kararının bir örneğinin ise kararı veren Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine, peşin alınan temyiz karar harcının istek halinde ilgiliye iadesine, 26.01.2022 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.